

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДСКИ ПРИСТУПИ ЧИТАЊУ И ПИСАЊУ КОД ДЕЦЕ СА СЕНЗОМОТОРИЧКИМ СМЕТЊАМА И ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Александра Б. Грбовић, Љубица С. Исаковић, Ивана Р. Сретеновић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема услова			
Циљ предмета: Стицање знања о савременим методским приступима читању и писању деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима.			
Исход предмета: Студенти ће моћи да повезују, примењују и прате достигнућа науке и праксе у складу са специфичним захтевима читања и писања деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Умеће да тимски или самостално обављају послове у овој области. Примењивање знања о специфичностима деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима како би ови ученици савладали и функционално примењивали вештине читања и писања. Знаће да примене специфичне стратегије приступа штампаним материјалима: асистивну технологију и помагала за читање и писање и адаптације текста у складу са потребама ове деце. Умеће да примене средства у развоју говора и језика (мимику, дактилологију и знаковни језик).			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам писмености и описмењавања. Развојни аспекти и процес читања и писања. Физиолошке основе читања и писања. Модели читања и писања. Стадијуми стицања вештина читања и писања. Визуелне способности и читање и писање: одлике деце са оштећењем вида као предиктори усвајања читања и писања, образовни медији за децу са оштећењем вида, специфичности тактилног и визуелног читања, тешкоће читања и писања код слабовидости и слепоће; значај и примена оптичких помагала у раду са слабовидим ученицима. Аудитивне способности и читање и писање: одлике деце са оштећењем слуха као предиктори усвајања читања и писања; формирање различитих врста појмова код глуве и наглуве деце; улога илустрације; грешке у читању (дефицити у речнику); разумевање прочитаног. Значај и улога различитих врста питања при читању и разумевању прочитаног. Улога дактилологије и хирологије. Знаковни језик у читању и писању. Моторичке способности и читање и писање: одлике деце са моторичким сметњама и поремећајима као предиктори усвајања читања и писања; моторичко планирање (секвенционирање), моторичка контрола; визуомоторна интеграција. Улога и значај асистивне технологије за читање и писање деце са моторичким сметњама и поремећајима. Специфичне тешкоће деце са моторичким сметњама у читању и писању. Начин прилагођавања уџбеника и улога помагала за читање и писање за децу са моторичким сметњама и поремећајима и децу са оштећењем вида.			
Практична настава			
Одређивање медија за читање и писање деце са оштећењем вида. Практична упутства за унапређење читања и писања деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Средства асистивне технологије за читање и писање деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Адаптација уџбеника. Употреба помагала. Дактилологија и хирологија српске азбуке као аутокоректори при читању и писању. Примена знаковног језика. Хоспитовање на часовима српског језика у инклузивним школама и школама за глуву и наглуву, слепо и слабовиду децу и децу са моторичким поремећајима.			
Литература			
1. Грбовић, А. (2017). <i>Методски приступи читању и писању код слабовиде деце и одраслих</i> . Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (стр. 11-24; 63-72; 90-115; 171-218) ISBN 978-86-6203-095-5.			
2. Јаблан, Б. (2016). <i>Дете са оштећењем вида у школи</i> , Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (стр. 47-57; 74-75; 137-162; 171-174) ISBN 978-86-6203-078-8			
3. Грбовић, С., Станимиров, К., Јаблан, Б. (2013). Образовни медији за децу са оштећењем вида. <i>Теме</i> , XXXVII, 2, 769-783.			
4. Јаблан, Б. (2010). <i>Читање и писање Брајевог писма</i> . Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр.61-84; 98-104; 151-154; 163-165) ISBN 987-86-80113-95-1			
5. Правилник о начину прилагођавања садржаја и/или формата уџбеника: 55/2017-7.			
6. Рапаић, Д., Николић, С., Недовић, Г. (1995). Анализа графомоторних способности код деце са церебралном парализом. <i>Дефектолошка теорија и пракса</i> , 1, 81-88.			
7. Иванчић, Ђ. (2013). <i>Диференцирана настава у инклузивној школи</i> . Едука. ИСБН 978-86-6013-172-2			
8. Тошић, М., i Todorović, А. (2018). Razvojni poremećaj koordinacije - implikacije ze školsku praksu. <i>Pedagoška stvarnost</i> , 64(2), 127- 142.			
9. Димић Н. (1996). <i>Специфичности у писању слушно оштећене деце</i> , Дефектолошки факултет, Београд, (стр.44-51). ISBN 86-80113-17-4			
10. Димић, Н. (1997). <i>Специфичности у читању деце оштећеног слуха</i> , Дефектолошки факултет, Београд, (стр. 54-63; 93-95, 110-117). ISBN 86-80113-24-7			
11. Савић, ЈБ. (1986). <i>Методика учења говора глуве деце</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, (стр. 72-142).			
12. Исаковић, ЈБ. и Ковачевић, Т. (2014). Специфичност разумевања прочитаног у оквиру аналогних облика изражавања код глувих и наглувих ученика. У: Ј. Карић, С. Остојић, М. Радић Шестић (Ур.) <i>Специфичност оштећења слуха, 119-136</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-057-3			
13. Isaković, Lj., Dimić, N., Kovačević, T. (2013). Greške u čitanju kod gluvih i nagluvih učenika sa slušnim aparatima i kohlearnim implantom, U M. Gligorović (Ur.): <i>Novine u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji, Tematski zbornik radova, (301-321)</i> . Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju ISBN 978-86-6203-044-3			
14. Исаковић, ЈБ., Димић, Н., Ковачевић, Т. (2014). Специфичност питања и одговора у писаном, говорном и знаковном језику код глувих и наглувих ученика, <i>Настава и васпитање</i> , 3 493-504.			
Број часова активне наставе:		Теоријска настава: 3	
Методе извођења наставе: Интерактивна настава, вежбе, групне дискусије и анализе часа		Практична настава: 3	
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	

практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум-и	20		